

Številka:

datum: Ljubljana, 28. 9. 2015

Zadeva: Stališče Komisije za strokovna vprašanja Fakultete za farmacije do predloga ZZS o uvedbi storitve Farmakoterapijski pregled v slovenski zdravstveni sistem

Člani Komisije: prof. dr. Borut Božič, prof. dr. Aleš Mrhar, prof. dr. Mirjana Gašperlin, prof. dr. Samo Kreft, prof. dr. Aleš Obreza in izr. prof. dr. Mitja Kos

1. Podpora sistemski umestitvi storitev optimizacije in racionalizacije zdravljenja z zdravili.

- Komisija podpira uvajanje novih in širitev obstoječih kognitivnih storitev magistrov farmacije v slovenski zdravstveni sistem z namenom optimizirati in racionalizirati zdravljenje z zdravili. Zdravljenje z zdravili je mogoče nadgraditi tako z osredotočenjem na predpisovanje (zdravnika), kot tudi na dejansko uporabo zdravil (bolnika oz. skrbnika).
- Komisija prepoznava pomen, potrebo in nujnost, da se kognitivna storitev Farmakoterapijski pregled, ki ga bo izvajal magister farmacije z ustrezno specializacijo in kompetencami v obliki ambulant farmacevta svetovalca, sistemsko umesti čim prej oz. v začetku leta 2016. V ta namen naj se oblikujejo dogovori, ki bodo omogočali nadgradnje, ki si jih obetamo iz naslova sprememb pravne ureditve zdravstvene in še posebej lekarniške dejavnosti.
- Komisija podpira tudi sistemsko opredelitev vseh aktivnosti, ki gradijo in spodbujajo medpoklicno sodelovanje v korist pacienta. Takšen primer so tudi redna srečanja med zdravniki in farmacevti na lokalni ravni z namenom iskanja skupnih rešitev za nadgradnjo zdravljenja z zdravili izbranih pacientov.

2. Pobuda po vzpostavitvi sinergije delovanja med LZS, ZZS in FFA na temo optimizacije in racionalizacije zdravljenja z zdravili.

- V okviru Lekarniške zbornice Slovenija (LZS), kot tudi v okviru Slovenskega farmacevtskega društva (SFD) z vso podporo Fakultete za farmacijo (FFA), potekajo že dlje časa aktivnosti z namenom izgradnje kompetenc magistrov farmacije in opredelitve kognitivnih storitev, ki bi optimizirale in racionalizirale zdravljenje z zdravili. Razvojne projekte najdemo v okviru programov farmacevtske skrbi in klinične farmacije. Komisija meni, da je za dolgoročen

kakovostni razvoj storitev ključna sinergija delovanja vseh navedenih inštitucij, skladno s svojimi pristojnostmi.

- Oblikovanje storitev, zagotavljanje kakovosti in skrb za nadgradnjo storitev mora biti v rokah stroke. Prav tako pa ima plačnik vso pravico do pogajanja z izvajalci o načinu umestitve storitev v zdravstveni sistem, dajanju sistemskih pobud in izvajanju ustreznih nadzornih mehanizmov storitev v praksi.
- V okviru LZS in s sodelovanjem FFA ter SFD sta po zgledu storitev pregleda zdravil (ang. Medication Review) nastala dva predloga storitev: Pregled uporabe zdravil in Farmakoterapijski pregled. Storitvi se razlikujeta po fokusu, podrobnosti informacij o pacientovem zdravstvenem stanju in vrsti mogočih ukrepov oz. priporočil:
 - Pregled uporabe zdravil je osredotočen na bolnika, njegovo sodelovanje pri zdravljenju z zdravili, ustreznost uporabe zdravil ter razumevanje zdravljenja. Storitev je mogoča na podlagi pogovora z bolnikom in informacij o pretekli uporabi/izdaji zdravil.
 - Farmakoterapijski pregled je po drugi strani osredotočen na predpisovanje zdravil, se pravi na zdravnika. Poleg informacij od pacienta in informacij o zgodovini uporabe/izdaji zdravil so v tem primeru za presojo ustreznosti zdravljenja z zdravili potrebne tudi vse druge relevantne klinične informacije. Storitev je tako mogoča le ob ustreznem dostopu do informacije iz zdravstvene dokumentacije.
 - V ta namen je v okviru LZS predviden poseben sistem izobraževanja ter prepoznavanja oz. vključevanja pridobivanja kompetenc v okviru dodiplomskega študija in specializacij, ki se bodo izvajale v nadaljevanju.
- Komisija se strinja, da je za storitev Pregled uporabe zdravil zahtevan magister farmacije, ki ima strokovni izpit oz. licenco (ob njeni uveljavitvi) in ima v ta namen pridobljene specifične kompetence.
- Komisija se strinja, da je za storitev Farmakoterapijski pregled zahtevan magister farmacije, ki ima strokovni izpit oz. licenco (ob njeni uveljavitvi), specializacijo iz klinične farmacije ali specializacijo iz lekarniške farmacije in v ta namen pridobljene specifične kompetence.
- Komisija prepozna, da sta kognitivni storitvi Pregled uporabe zdravil ter Farmakoterapijski pregled sestavni del področja klinične farmacije za individualnega bolnika oz. farmacevtske skrbi, ki imata namen optimizirati in racionalizirati zdravljenje z zdravili oz. uporabo zdravil. Cilj teh aktivnosti je izboljšanje zdravstvenih izidov zdravljenja z zdravili: kliničnih, humanističnih (kakovost življenja) in ekonomskih izidov.
- Komisija podaja pobudo po vzpostavitvi sinergije med vsemi relevantnimi partnerji ter premislek o uvedbi celovite palete storitev, ki bodo usmerjene tako na predpisovanje, kot tudi uporabo zdravil.

3. Aktivna vloga Fakultete za farmacijo, Univerza v Ljubljani.

- Fakulteta za farmacijo vidi svojo vlogo v sodelovanju:
 - pri izobraževanju (na dodiplomski in podiplomski ravni) in izpopolnjevanju (t.i. kontinuiranem profesionalnem razvoju), bodočih izvajalcev storitev,
 - razvoju, nadgradnji in skrbi za kakovost storitev z znanstveno raziskovalnimi pristopi (t.i. z dokazi podprta praksa), spremljanju kazalcev kakovosti in koristi storitev v praksi ter
 - pri vzpostavljanju domačega in mednarodnega strokovnega omrežja z namenom podpore dejavnosti.

4. Fleksibilnost izvedb storitev magistra farmacije, osredotočenost na bolnika in učinkovitost sistemskih relacij.

- Komisija meni, da je smiselno predvideti in omogočiti variacijo načinov izvajanja storitev magistra farmacije v zdravstveni praksi. Poleg primarnega načina, ki trenutno poteka preko oz. iz lekarn je potrebno omogočiti tudi druge načine dejavnosti magistra farmacije, ki lahko potekajo npr. v okviru zdravstvenih domov, specialističnih ambulant, domov starejših občanov ipd. Ključna je osredotočenost sistema storitev na bolnika in njihove zdravstvene koristi.
- Komisija prepoznava pomen in vlogo obstoječe lekarniške mreže, že obstoječega kadra in njihovih kompetenc, možnosti nadgradnje njihovih kompetenc, sistem vseživljenjskega izobraževanja ter obstoječih, že vzpostavljenih, regulatornih vidikov in vloge zbornice. Komisija meni, da je smiselno v največji možni meri in povsod, kjer je relevantno, vključevati obstoječo lekarniško mrežo oz. kadre, ki se lahko vključujejo v aktivnosti tudi na drugih, lokalno opredeljenih lokacijah. Komisija meni, da se v primerih, ko obstoječa mreža in dejavnost ne omogočajo učinkovitega izvajanja novih storitev, sistemsko omogoči tudi druge rešitve.
- Ne glede na lokacijo izvedbe storitev je nujno potrebno zagotoviti učinkovite sistemske relacije, ki bodo:
 - jasno umeščale magistra farmacije kot člana zdravstvenega tima,
 - osnovane na obstoječih oz. po potrebi nadgrajenih pravnih ureditvah,
 - jasno opredeljevala medsebojne odnose, vključujoč finančne relacije med vsemi udeleženi partnerji: plačnikom, dejanskimi izvajalci storitve in inštitucijami, ki bodo nudile podporo izvedbi storitev.

5. Potreba po nadgradnji pravne ureditve lekarniške dejavnosti

- Komisija prepoznava storitve magistra farmacije, katerih cilj je optimizacija in racionalizacija zdravljenja z zdravili, za sestavni del zdravstvene dejavnosti.
- Komisija meni, da je kognitivne storitve magistra farmacije smiselno razvijati v okviru lekarniške dejavnosti. V ta namen je potrebno definicijo lekarniške dejavnosti ustrezno nadgraditi in sprejeti sodoben Zakon o lekarniški dejavnosti, ki bo omogočal razvoj storitev magistra farmacije v vseh relevantnih oblikah, ki bi lahko koristile bolnikom.

6. Zagotavljanje kakovosti

- Komisija podpira sistem akreditacije izvajalcev za izvajanje kognitivnih storitev oz. druge alternativne sisteme, ki zagotavljajo kompetentnost izvajalcev storitev.
- Komisija podpira vzpostavitev sistema pridobivanja, nadgrajevanja in preverjanja kompetenc izvajalcev storitev v praksi.
- Komisija podpira vpeljavo in izvajanje celovitega sistema zagotavljanja kakovosti storitev v praksi ter njihove nadgradnje na podlagi izsledkov aplikativnih, znanstvenih raziskav.

Prof. dr. Borut Božič
Dekan UL FFA

Vročeno:

- ZZS
- LZS
- SFD
- RS MZ
- RSK za lekarniško dejavnost